

Ivan Slavík

Pocta Karlu Klostermannovi v Památníku – rodném domě Adalberta Stiftera v Horní Plané

Svébytným příspěvkem Regionálního muzea k významnému literárnímu a kulturnímu výročí se stala původní výstava „Karel Klostermann a literární Šumava na přelomu 19. a 20. století“. Přestože krajina a život obyvatel jižního koutu Šumavy nebyly v souvislostech Klostermannovy literární tvorby či jeho osobní biografie nikterak zásadní, mělo uspořádání této výstavy v pobočce muzea, Památníku – rodném domě Adalberta Stiftera v Horní Plané, silnou motivaci. Snad vůbec poprvé měli možnost domácí i zahraniční návštěvníci nahlédnout do životních osudů a myšlenkového odkazu dvou bezesporu nejvýznamnějších šumavských spisovatelů takřkajíc „pod jednou střechou“ a porovnat tak na jedné straně jejich vzájemně blízkou hloubku regionálních inspiračních zdrojů, ale na druhé straně i zcela odlišnou, především dobově podmíněnou, autorskou metodu. Stifterovo obšírné i drobnopisné líčení dramatu elementární krajiny, umocněné historickým mýtem a patosem, střídá Klostermann svými velice trefnými, aktuálními a konkrétními obrázky ze života Šumavanů s nepřehlédnutelným sociálním a sociálně kritickým pohledem i s jeho typickým vnímáním a hodnocením mravů a morálky. Z formy i obsahu textů obou autorů návštěvníkovi tak jistě neujde, jak velikou proměnu zaznamenal život na Šumavě v průběhu pouhé poloviny jednoho století, která dělila tvůrčí údobí života obou spisovatelů.

Umístění dvojjazyčné výstavy o Klostermannovi ve Stifterově rodném domě s sebou přineslo i neopominutelný přínos v rozšíření čtenářské obeznámenosti s dílem tohoto spisovatele v zemích našich sousedů, v Rakousku a v Německu. Na jedné straně bylo možno v jubilejním roce 2005 sledovat, jak velký je stále rozdíl všeobecného povědomí o životě a díle Adalberta Stiftera, narozeného v Čechách, u čtenářů a obdivovatelů z německy mluvících zemí s tím minimálním, které jsme zaznamenali u nás, na straně druhé potvrdil jednoznačně rok 2008, jubilejní rok Karla Klostermanna, narozeného v Rakousku, že je tato osobnost mnohem známější v Čechách, byť i zde spíše jen u příslušníků starší a střední generace.

Základní obsahovou linii vnesla do výstavy kompletní citace poněkud méně známého Klostermannova vlastního životopisu, vydaného v roce 1914 (do němčiny premiérově přeložila Theresa Langer), v němž jsou podrobně obsažena netoliko zásadní biografická data, ale také z něj obecně vysvítají i četné charakteristické rysy spisovatelova prozaického rukopisu. Je v něm nepřehlédnutelný jak autorův silný šumavský patriotismus, tak i jistá hořkost a skepse, vyvolaná proměnou přírody či způsobu života a soužití zdejších obyvatel. Text autobiografie doplňuje rozsáhlá obrazová část, získaná mj. i z rozsáhlých a cenných fondů Muzea Šumavy v Kašperských Horách a Jihočeské vědecké knihovny v Českých Budějovicích, a kolekce dobových předmětů ze sbírek Regionálního muzea v Českém Krumlově, tématizovaných dle nejobvyklejších Klostermannových žánrů – šumavská domácnost, práce v lese, sklářství. V literárním oddíle výstavy doplňují reprezentativní výběr starších a novějších vydání knih v českém jazyce i překlady do němčiny, laskavě zapůjčené našim dlouholetým kooperačním partnerem – Muzeem Šumavy (Böhmerwaldmuseum) v Pasově. Mezi návštěvnícky nejzajímavější exponáty na výstavě patří nově pořízený, velice zdařilý portrét Karla Klostermanna od českokrumlovského malíře MUDr. Václava Bedřicha a originální sádrový model známého spisovatelova pomníku v Javorníku na Šumavě od sochaře Václava Tůmy, velkoryse zapůjčený ze soukromého majetku. Kontext literární Šumavy na přelomu 19. a 20. století přinášejí medailony Klostermannových současníků, píšících svá díla v českém i německém jazyce.

Vlastní realizace výstavy a vydání doprovodných tiskovin (pozvánka, plakát a brožura „Karel Klostermann. Vlastní životopis“ v českém a německém jazyce) byly podpořeny ze zvláštního příspěvku Jihočeského kraje (165.000,-Kč), z grantu Česko-německého fondu budoucnosti (50.000,-Kč) a z běžného rozpočtu Regionálního muzea v Českém Krumlově. Význam této kulturní akce pro region jižních Čech potvrdila záštita nad výstavou člena Rady Jihočeského kraje Ing. Františka Štangla i přítomnost mnoha domácích a zahraničních osobností společenského a kulturního života na vernisáži dne 18. dubna 2008, na které své projevy přednesli mj. starosta Města Horní Plané Jiří Hůlka a místně příslušný senátor ing. Tomáš Jirsa.

Výstavu, jejíž zpřístupnění bylo pro velký zájem a kladný ohlas veřejnosti prodlouženo do konce října 2009, navštívilo v roce 2008 takřka 6 tisíc návštěvníků.

Mgr. Ivan Slavík je vedoucím odborného úseku muzea. Jako historik a kurátor sbírek se významně podílel na obsahové a organizační přípravě i uskutečnění hlavních výstavních akcí Klostermannova roku.

Pohled do výstavy.

